

Hasonló próbálkozással – Brünn mellett – az utóbbi időben a kelet-csehországi Hradec Královében találkozhattunk az ottani tanárképző főiskola cseh nyelvi és irodalmi tanszéke néhány oktatójának kezdeményezésére.

A jól tervezettségre jellemző, hogy a szeminárium résztvevőit előre összeállított konkrét tananyaggal várják, amely Svatopluk Pastyřík és Mieczyslaw Balowski munkája, és a Gaudeamus Kiadó (Hradec Králové) gondozásában jelent meg.

Az összeállítók 2 nyugati szláv nyelv (cseh, lengyel) tanulmányozását állítják a nyári foglalkozások középpontjába, s ezt tükrözi a kiadványuk, mely tematikailag is igen érdekes és változatos, akár olvasmányként is.

Megismerteti a szeminárium hallgatóságát a két nyelv „rövid” nyelvi rendszerével (fonetika, morfológia), jól áttekinthető, összefoglaló táblázatok segítségével (9-36. lap).

A *Párhuzamos szövegek* című fejezet már kultúrtörténeti érdekességekkel ismerteti meg az olvasót: a miatyánkkal két nyelven (cseh, lengyel); recepttel; beszélt nyelvi dialógussal stb.

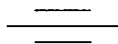
A könyvecske harmadik fejezete egy igen alapos *tematikai szótár* (lengyel–cseh) a közlekedés, az iskolai élet, a turisztika és az udvariasság területéről (36-66. lap).

Az *önálló cseh és lengyel szövegek* című fejezet az irodalmi alkotásokból ad ízelítőt az olvasónak (és a tanulóknak), de a két nép himnuszáról is, s ez ugyancsak helyeselhető.

A cseh szövegek szerzői között találunk klasszikusokat is (Božena Němcová, Alois Jirásek, Karel Čapek ...) és nálunk kevésbé ismert írókat. Ugyanez elmondható a lengyel anyagról is, ahol Adam Miczkiewicz egy verse és Henryk Sienkiewicz egy regényrészlete képviseli a 19. századi klasszikus lengyel irodalmat elsősorban.

A könyvecskéket egy cseh és egy lengyel városról (Hradec Králové; Opole) szóló *turisztikai információk* zárják, amelyek igen értékesek és érdekesek, hiszen kevesen tudják, hogy Hradec Králové már az 1225-ös év előtt szabad királyi város volt Kelet-Csehországban.

A két nyelvű szövegeket tartalmazó könyv azok számára is hasznos olvasmány lehet, akik idehaza tanulmányozzák a cseh vagy a lengyel nyelvet és kultúrát.

NAGY FERENCNÉ

Bessenyei György Tanárképző Főiskola
Nyíregyháza

Egy már használatos módszertani sorozatról

Tanszékünkön, a Technika Tanszéken 1984-től folytatunk kutatómunkát a megtanítási rendszerekkel kapcsolatban. Munkánk indukciója, hogy a gyakorló pedagógusok „recepteket” vártak, kértek tőlünk.

„A megtanítási stratégia nem pusztán elhatározás kérdése. Gondosan ki kell dolgozni a szükséges eszközöket, azokat elő kell állítani, és alaposan be kell gyakorolni az ilyen tevékenység végzését, módszereit. Pedagógusnak, tanulóknak egyaránt”. (Nagy József, 1984.) Mi ezeket a rendszereszközöket kidolgoztuk, szakvezetőink és a gyakorlóiskola tanulói begyakorolták azok használatát, így módunk volt a működtetés folyamán tapasztalatokat szerezni.

Az elterjesztéssel kapcsolatban – a felmerült, itt nem részletezett nehézségek okán – úgy gondoltuk, hogy a NAT törvényerőre emeléséig az elterjesztést nem szorgalmazzuk. Annak érdekében, hogy eredményeink a stratégia publikálása nélkül is hasznosuljanak, született az a módszertani sorozat, melynek füzetei a megtanítási rendszerbe szervezés nélkül is jól használhatók. A sorozat létreho-

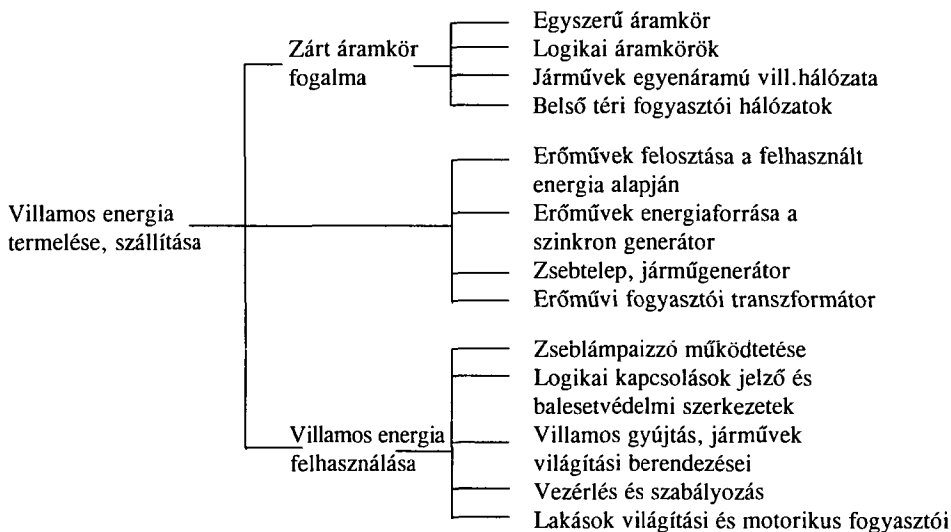
zását ennek jegyében kezdtük. Eredeti gondolatainkban a tananyag villamos és gépészeti témának feladatait, illetve az ezen témákhoz kapcsolt diagnosztikai rendszerezők kiadását terveztük.

Munkánkat a Pataki-féle rendszerező elv alapján, a felhalmozott ismeretekkel kibővítve kezdtük. Mint tudjuk, az 1978-as tanterv művelődési anyagára jellemző, hogy az elektromos és gépészeti ismeretek (mint ahogy ezt Pataki közli) az 5-8. osztályos tananyagban „tölcserűen” helyezkednek el. A tölcserű elhelyezkedés – ún. longitudinális tantervi szerkezet – azt jelenti, hogy az ismeretek egyre bővülő módon egymásra épülnek.

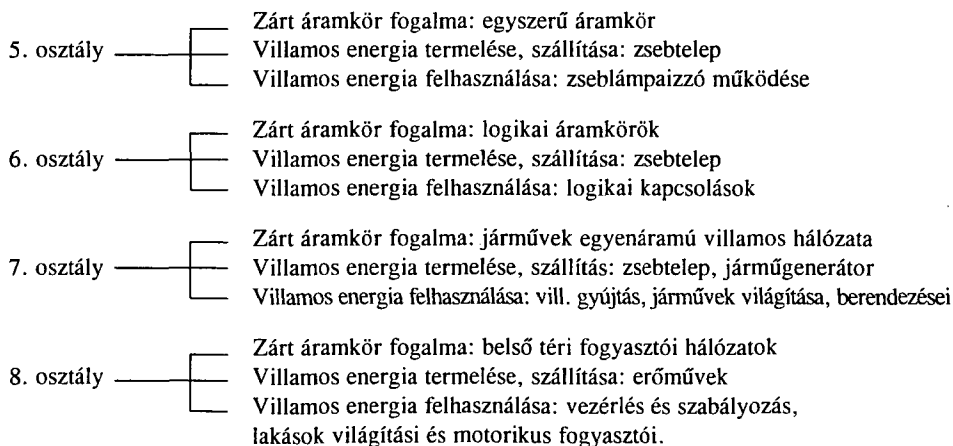
A sorozat a villamosság témával kezdődik, első két tagja ezen témakörök feldolgozásával kapcsolatos ismereteket közli. Az *első füzet* az 5-6-7. osztály, a *második* a 8. osztály ilyen témáit tartalmazza.

A feldolgozás menete a következő: közöljük a témafelosztást az 5-8. osztály viszonylatában, valamint osztályonként is. Ezt a felosztást struktúraábrákban ábrázoljuk. Íme:

1. A VILLAMOSSÁG TANANYAGÁNAK STRUKTÚRÁÁBRÁJA: 5-8. OSZTÁLY

2. OSZTÁLYONKÉNTI STRUKTÚRÁÁBRA

A témafelosztás után megadjuk témánként a pontos célleírást, az operatív tevékenységek sorát, és készítettünk témánként tematikus haladási tervet is.

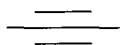
A munka fő része a téma megtanításával kapcsolatos módszertani ajánlásokat foglalja magában, melyben tanszékünkön előállított, és a technika tantárgy tanításában részben teljesen új rendszereszközök megszerkesztésének és használatának lehetőségét közöljük. A villamos témakörök módszertani útmutatóinak (1-2. füzet) kipróbálása és részbeni elterjesztése után a gépészeti ismereteket szándékozunk hasonló módon feldolgozni.

Mivel kísérleti tapasztalataink igen kedvezőek voltak, az elektromos témák esetében túllépünk a módszertani sorozaton, és a témákat a kutatási rendszerbe foglalt megtanítási stratégiának megfelelően is feldolgoztuk. Ennek kapcsán úgy láttuk, hogy a stratégiának megfelelően a megtanítási rendszerben való gondolkodás nem idegen, és megfelelő időráfordítással meg is valósítható, ezért a sorozat 3. *füzetében* a megtanítási rendszerekkel foglalkozunk. Leírjuk a megtanítási rendszer lényegét – Nagy József professzor megállapításai alapján – és két villamos téma segítségével bizonyítjuk ennek hatékonyságát.

A megtanítási rendszerben végzett ismeret-feldolgozás, tanulás állandó visszacsatolást igényel. Az ilyen irányú rendszereszközök megszerkesztésétől megkímélve a gyakorló pedagógusokat előállítottuk a diagnosztikai visszacsatolás rendszereszközeit. Amennyiben tehát valaki a megtanítási stratégiát akarja alkalmazni, a 4. *füzetben* a diagnosztikai visszacsatolás lehetőségeiből válogathat.

Jelenleg tehát a sorozat négy része áll az érdeklődők rendelkezésére. A sorozat szerkesztője dr. Bágyi Péter, az előállítás és kipróbálás dr. Gajdos László szakmetodikus vezetésével Benkei Zoltán, Nagy Ferencné és Nagy László munkája.

A füzetek beszerezhetők a Bessenyei György Tanárképző Főiskola jegyzetellátó boltjában.

MENTÁLHIGIÉNÉS PROGRAMIRODA
Budapest

Hogyan lesz a gyerek?

Magyarországon az otthoni és a közösségi nevelésben egyaránt zavar övezi ezt a kérdést. Talán azért, mert mi felnőttek, nevelők – szülők és pedagógusok egyaránt – magunk is zavarban vagyunk saját szexualitásunkkal. Szakítsuk meg ezt a hibás láncot, ha másképp nem megy, hát vegyünk igénybe segítséget.

Elhangzik a kérdés: Hogyan lesz a gyerek? Nagy pillanat. A gyerek – a mi gyerekünk, vagy akit ránk bízunk – élénk áll a kérdéssel. Bízunk bennünk, nekünk teszi fel ezt a számára létfontosságú kérdést. Mert világos, hogy nem csak úgy általában érdeklí a dolog – azt akarja tudni, hogyan lett. Ő. És az egészet akarja tudni, nem csak annyit, hogy „a papa és a mama szerették egymást, és aztán kilenc hónap múlva megszületett.” A részleteket persze már biztosan alaposan megvitatták egymás között az óvodában vagy az iskolában, de az is biztos, hogy a fejében képtelennél képtelenebb elképzelések kavarnak. És most rajtunk a sor. Jó lenne nem dadogni, fülleg vörösödni, ügyeskedni, hanem egyszerűen az igazat mondani. Jó lenne, ha nem hagynánk ki semmit, ha elmondanánk a tényeket, – de jó lenne, ha nemcsak a tényeket mondanánk el. Ha szeretettel tudnánk beszélni, úgy, hogy a biológiai tudnivalók mellett azt is megértse, milyen jó dologból lett Ő.

Rengeteg szexuális felvilágosító könyv jelenik meg gyerekek számára szerte a világon, nálunk is kiadtak már jó párat, érzelmeseket, mint a szerelmi levelezők, és szigorúan tárgyyszerűe-